

Classbuilding og Teambuilding gør det tryggere at lære sprog

Af Jette Stenlev

Classbuilding og Teambuilding er to af elementerne i Kagan Cooperative Learning. Det er korte, sjove aktiviteter, hvis mål er at opbygge og vedligeholde et godt læringsmiljø i klassen, hvor alle føler sig inkluderet og trygge ved hinanden. Og netop i sprogfagene er det tydeligt, hvor meget en sådan tryghed kan betyde for den faglige læring. Uden modet til at tale på målsproget i klassen, er der sat alvorlige begrænsninger for elevernes muligheder for at tilegne sig kompetencer på sproget.

Som sproglærere, der selv har lært en masse sprog, ved vi, at vi kun lærer

et sprog ved at øve os rigtig meget. Forskningen bekræfter dette: Man kan godt lære at forstå meget sprog næsten kun ved at lytte, men man lærer kun at tale det gennem masser af øvelse i netop at tale – eller mere præcist, ved at kommunikere med andre. Derfor er det en vigtig opgave for sproglæreren at hjælpe alle elever til så tidligt som muligt at overvinde utrygheden og komme på banen. Her kan Classbuilding og Teambuilding være en hjælp.

Classbuilding og Teambuilding skal først og fremmest være sjovt. Eleverne skal komme i dialog med hinanden på nye sjove måder, snakke om anderledes emner, gøre skøre ting og i det hele taget mærke glæden ved at gøre ting sammen, og vel at mærke

med alle kammeraterne på kryds og tværs i klassen. Det skaber tryghed, og tryghed skaber mod til at deltage i den faglige del af undervisningen.

I Classbuilding og Teambuilding arbejdes der som udgangspunkt ikke med fagenes faglige stof. Det skal være så simpelt og tilgængeligt, at alle kan være med uanset niveau. Dette betyder, at der ikke er krav om at eleverne kan huske facts eller på anden måde levere faglig tænkning. Indholdet i aktiviteterne er i stedet ting som elevernes egne oplevelser, præferencer og refleksioner over tilværelsen. Målene er sociale: at lære hinanden (og sig selv) bedre at kende, at opbygge relationer og tillid. En vigtig pointe er, at alle skal kunne få en succesoplevelse.

ER CLASSBUILDING OG TEAMBUILDING EN DEL AF SPROGUNDERVISNINGEN?

I sprogfagene opstår der imidlertid et dilemma: Skal Classbuilding og Teambuilding foregå på dansk eller på målsproget? Gør man det på dansk, signalerer man måske, at det er i orden at tale dansk i engelsk- eller tysktimerne, og det kan smitte af på resten af undervisningen. Vælger man derimod at lave CB og TB på målsproget, kan man miste noget af selve pointen med aktiviteterne, nemlig at de skal være ikke-faglige og trykke for alle at deltage i uanset fagligt niveau. Så snart en aktivitet skal foregå på engelsk, tysk eller fransk, er den pr. definition faglig i den forstand, at ens kunnen på målsproget er en parameter i forhold til, hvorvidt man kan få en succesoplevelse eller ej. Der er imidlertid så mange gode grunde til at anvende aktiviteterne i sprogundervisningen, at det er værd at finde nogle løsninger på dette dilemma.

Det er altid en god ide at aftale med lærerteamet omkring klassen, at der løbende foregår CB og TB i dansk og matematik. På den måde udvikles der tillid og tryghed blandt eleverne i klassen, som kan overføres til sprogtimerne. I sprogtimerne kan man så anvende aktiviteterne på målsproget – men vel at mærke med stor omhyggelighed i forhold til at gøre aktiviteterne mest muligt sprogligt tilgængelige for alle. Der er mange fordele ved at gennemføre aktiviteterne på målsproget.

■ **Man udnytter tiden i sprogundervisningen til at arbejde på målsproget** – ikke på dansk. Uanset hvad CB eller TB aktiviteten i øvrigt går ud på, så vil den stimulere elevernes sprogudvikling. Hvis de fx skal fortælle om deres weekend i aktiviteten, så bruger de verber i datid, uanset om dette er en italesat målsætning eller om fokus er noget helt andet.

■ **Man øver sig på at blive tryk ved at sige noget på målsproget.** Når eleverne har haft nogle små succeser med at sige noget til en kammerat på tysk eller fransk, tør de mere senere.

Samme tryghed opnås ikke nødvendigvis, hvis man kun har lavet CB og TB på dansk.

■ **Man lærer at være social på målsproget.** Meget af det sprog, der har at gøre med relationer, som fx at hilse, takke, give komplimenter, tilbyde hjælp osv. øves ikke nødvendigvis nok i sprogundervisningen, og resultatet er ofte, at eleverne ikke formår at fremstå med den situationsfornemmelse og venlighed, man ellers ville forvente af nogen, der har lært målsproget. I CB og TB aktiviteterne kan man øve denne del af sproget målrettet, samtidig med at man har det sjovt.

Når vi laver Classbuilding og Teambuilding på målsproget, må vi hjælpe med at skabe betingelserne for, at alle elever i en eller anden grad kan opleve aktiviteten som en personlig succes. Her skal man forholde sig til tre ting:

1. Hvordan kan man stille opgaver, der er mest muligt sprogligt tilgængelige for alle?
2. Hvordan kan man klæde eleverne på til de sproglige udfordringer, der kommer i aktiviteten?
3. Hvordan kan eleverne støtte hinanden undervejs, så alle føler, der er hjælp ved hånden, hvis de går i stå?

Lad os se på nogle eksempler på, hvordan sprog lærere griber dette an.

CLASSBUILDING

Helle E. bruger **Dobbeltcirkler**¹ på følgende måde: De to makker i hvert par laver **Ping-pong-par**², hvor de skiftes til at vise en handling, mens de siger: *What am I doing?* Makkeren skal så gætte handlingen på engelsk, fx: *you are reading, you are swimming, you are cooking.* Aktiviteten er sprogligt tilgængelig i det øjeblik, læreren har sikret sig, at alle er i stand til at udtale sætningen *What am I doing?* og bruge sætningskonstruktionen *you are ...-ing*

(eller noget tilsvarende på tysk eller fransk). Eleverne kan klædes sprogligt på, ved at man inden aktiviteten brainstormer verber, som skrives på tavlen i -ing form. Hvis der fx står 10 verber på tavlen, kan eleverne starte med at vælge imellem dem. Man må gætte så mange gange man vil.

Berit L., der også underviser i engelsk, fortæller om, hvordan hun klæder eleverne på til **Quiz og byt**³, når de fx bruger kort til temaet: "Alt om mig" med spørgsmål som *What is the best thing about your birthday?, Would you rather be very strong or very smart? Why?, Which day of the week is your favourite? Why?*

Quiz og byt er et eksempel på en struktur, hvor der er rig lejlighed til at øve sociale færdigheder. Man kan fx lade eleverne starte med at hilse, hver gang de møder en ny makker, med *Hello, good to see you! Hi, how are you?* og lade dem takke deres makker, før de skilles med fx *Thank you for being my partner, It was nice working with you.* Giv eleverne de relevante sætninger på forhånd, og lad dem øve dem, inden aktiviteten starter.

Berit fortsætter: "Jeg har fra starten ofte lavet **Quiz og byt**. Mens mange stadig følte sig usikre på engelsk, delte jeg kortene ud i teamet. De læste så først kortene fælles i teamet, og på den måde var jeg sikker på, at den enkelte elev kunne læse sit eget spørgsmål. Når aktiviteten var i gang, kunne de mere usikre lade de mere sikre starte med deres spørgsmål. Så kunne de lytte til udtalen og derved føle sig sikre, når de selv senere skulle stille samme spørgsmål".

Bemærk at nogle aktiviteter har mere indbygget sproglig støtte end andre: Sproglige formuleringer på kort eller ark (som i **Quiz og byt** eller **Find en der...**⁴) giver eleverne noget sprog at tage udgangspunkt i. Her er det, som Berit fortæller ovenfor, vigtigt at eleverne arbejder med sproget først, og at de husker, at det er fint at hjælpe hinanden med at forstå det, der står.

Andre Classbuildere har mindre indbygget sproglig støtte, men er til gengæld meget fleksible. Et eksempel,

der egner sig på alle niveauer og er nem at bruge i sprogundervisningen, er **Mix-par-svar**⁵. Her behøver man kun få spørgsmål, idet alle par taler om det samme samtidig. Det gør det nemmere at forberede eleverne sprogligt. Vælg fx spørgsmål, som *Hvad kan du godt lide at lave i weekenden? Hvilken årstid kan du bedst lide og hvorfor?*⁶ eller vælg et emne, fx om mad, familie, fritid, som du først klæder eleverne på til sprogligt ved at øve relevante ord og fraser inden aktiviteten. Du kan også bruge kopiarkene "Svar på 3" eller "Svar på 5" og lade eleverne fortælle hinanden om et af spørgsmålene, hver gang de møder en ny makker i **Mix-Par-Svar**. (Disse ark kan i øvrigt også bruges i teambuildingstrukturen **Ordet rundt og rundt**⁸).

Om at undgå at slå over i dansk i sprogundervisningen, siger Berit videre: "Nogle strukturer kan måske være svære at forstå på engelsk for de fagligt svageste. Da jeg også er dansk-lærer, bruger jeg disse strukturer et par gange i danskundervisningen, før jeg bruger dem på engelsk. Så kender børnene strukturen, og jeg behøver ikke at gå på kompromis med engelsk som classroom language".

TEAMBUILDING

Det er klart, at de sproglige udfordringer er størst, når der er tale om begynderprog, dvs. engelsk i 3.-4. klasse, tysk og fransk i 6.-7. klasse osv. Når eleverne er kommet længere på målsproget, kan der skrues op for udfordringerne. Her kommer et par eksempler på Teambuilding aktiviteter fra Gunhild H., som er engelsklærer i gymnasiet. De vil også kunne bruges i 8.-10. klasse:

"Først brainstormer vi gloser, ideer eller muligheder til fx begrebet "motivation" på tavlen/boardet. Eleverne forbereder deres egen præsentation: "What motivates me", som så deles i **Ordet rundt på tid** – ca 1-1½ minut pr. elev. Hvis nogen mangler et ord undervejs, spørger de deres team-kammerater.

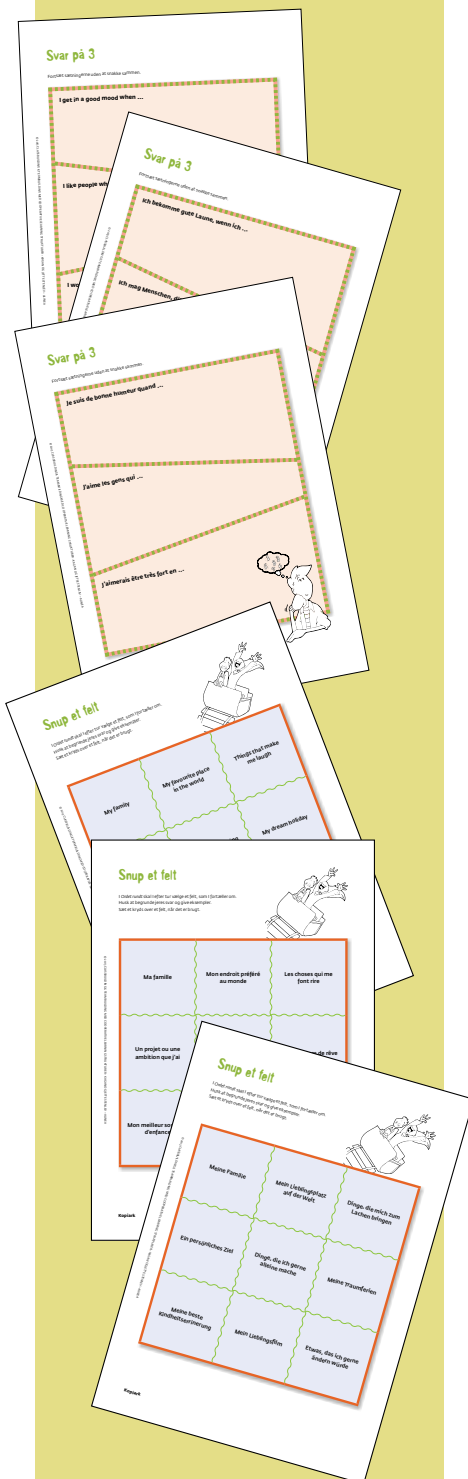
Snup et felt⁹: Foran teamet ligger et ark med 9 felter. Hvert felt rummer et emne, fx "My family", "My most embarrassing experience", "My dream holiday", "My favourite movie", "My best childhood memory". Teammedlemmerne skiftes i **Ordet rundt og rundt** til at vælge et felt, de fortæller om, som så krydses af – til sidst er alle felter "blacked out".

Uanset hvilken classbuilder eller teambuilder man sætter i gang på målsproget, er det vigtigt at formidle til eleverne, at det at hjælpe hinanden med det sproglige, hvor der er brug for det, er en naturlig del af aktiviteten.

KOM GODT I GANG MED CLASSBUILDING OG TEAMBUILDING

Den nye bog om Classbuilding og Teambuilding indeholder 14 Kagan Cooperative Learning strukturer med et væld af ideer til ikke-fagligt indhold, som kan oversættes direkte eller i en tillempet form, så de kan bruges i sprogundervisningen. Med disse aktiviteter, sikrer man, at alle elever deltager aktivt og får sagt noget på målsproget. Og disse positive oplevelser af at kunne være med bevirker, at eleverne lettere får modet til at deltage i de mere krævende faglige og sproglige udfordringer, de mødes med i resten af sprogundervisningen. I bogen *Cooperative Learning – undervisning med samarbejdsstrukturer*, kan du læse meget mere om Cooperative Learning og om, hvordan det kan anvendes i faglige sammenhænge – også i sprogundervisningen.

- 1 Se flere ideer til spørgsmål i *Classbuilding & Teambuilding med Cooperative Learning strukturer*, Kagan og Stenlev, Alinea 2013 s. 178-188 og det tilhørende website.
- 2 *Classbuilding & Teambuilding med Cooperative Learning strukturer*, Kagan og Stenlev, Alinea 2013 s. 17
- 3 *Classbuilding & Teambuilding med Cooperative Learning strukturer*, Kagan og Stenlev, Alinea 2013 s. 100-101
- 4 *Classbuilding & Teambuilding med Cooperative Learning strukturer*, Kagan og Stenlev, Alinea 2013 s. 28-30
- 5 *Classbuilding & Teambuilding med Cooperative Learning strukturer*, Kagan og Stenlev, Alinea 2013 s. 90-91
- 6 Se flere spørgsmål på websitet www.classteam.dk, som der er adgang til ved køb af bogen: *Classbuilding & Teambuilding med Cooperative Learning strukturer*, Kagan og Stenlev, Alinea 2013.
- 7 *Classbuilding & Teambuilding med Cooperative Learning strukturer*, Kagan og Stenlev, Alinea 2013 s. 142 ff
- 8 *Classbuilding & Teambuilding med Cooperative Learning strukturer*, Kagan og Stenlev, Alinea 2013 s. 133
- 9 *Classbuilding & Teambuilding med Cooperative Learning strukturer*, Kagan og Stenlev, Alinea 2013 s. 149

Kopiark på

www.pspraktiskprog.dk

Snup et felt på engelsk, tysk og fransk, til brug i strukturen **Ordet rundt og rundt**.

Svar på 3 – spørgsmål på engelsk, tysk, fransk til brug i strukturer som **Mix par svar** og **Dobbelt-cirkler**.

Svar på 3

Fortsæt sætningerne uden at snakke sammen.

I get in a good mood when ...

I like people who ...

I would love to be really good at ...

Del dine svar med teamet i *Ordet rundt og rundt*.

Kopiark

Snup et felt

I Ordet rundt skal I efter tur vælge et felt, som I fortæller om.
Husk at begrunde jeres svar og give eksempler.
Sæt et kryds over et felt, når det er brugt.

My family	My favourite place in the world	Things that make me laugh
A plan or ambition I have	Things I enjoy doing on my own	My dream holiday
My best childhood memory	My favourite movie	One thing I would like to change

Svar på 3

Fortsæt sætningerne uden at snakke sammen.

Ich bekomme gute Laune, wenn ich ...

Ich mag Menschen, die ...

Ein guter Tag für mich ist, wenn ...

Del dine svar med teamet i *Ordet rundt og rundt*.

Kopiark

Snup et felt

I Ordet rundt skal I efter tur vælge et felt, som I fortæller om.
Husk at begrunde jeres svar og give eksempler.
Sæt et kryds over et felt, når det er brugt.

Meine Familie	Mein Lieblingsplatz auf der Welt	Dinge, die mich zum Lachen bringen
Ein persönliches Ziel	Dinge, die ich gerne alleine mache	Meine Traumferien
Meine beste Kindheitserinnerung	Mein Lieblingsfilm	Etwas, das ich gerne ändern würde

Svar på 3

Fortsæt sætningerne uden at snakke sammen.

Je suis de bonne humeur quand ...

J'aime les gens qui ...

J'aimerais être très fort en ...

Del dine svar med teamet i *Ordet rundt og rundt*.

Kopiark

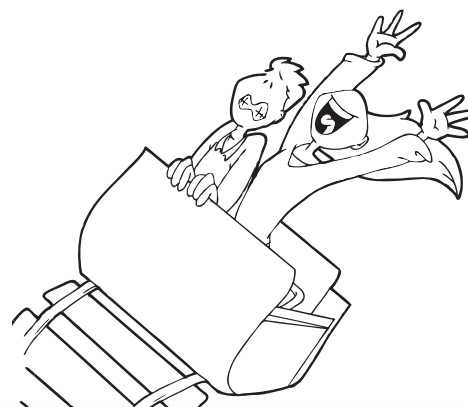

Snup et felt

I Ordet rundt skal I efter tur vælge et felt, som I fortæller om.

Husk at begrunde jeres svar og give eksempler.

Sæt et kryds over et felt, når det er brugt.

Ma famille	Mon endroit préféré au monde	Les choses qui me font rire
Un projet ou une ambition que j'ai	Les choses que j'aime faire moi-même	Mes vacances de rêve
Mon meilleur souvenir d'enfance	Mon film préféré	Une chose que j'aimerais changer